Írta: MTI/Index-2009. november 8.
2009. november 08. vasárnap - Módosítás: 2009. november 08. vasárnap

A Die Welt készített interjút a nyolcvanéves íróval, A Die Welt készített interjút a nyolcvanéves íróval, amiből kiderül, hogy Kertész szerint a szélsõjobb uralkodik Magyarországon, az emberek nem néznek szembe a múlttal, Budapest pedig már nem is világváros.

"Magyarországon az elmúlt tíz évben folyamatosan rosszabbodott a helyzet. A szélsõjobboldal és az antiszemiták uralkodnak" - jelentette ki a Die Welt címû lapnak adott, az újság hétvégi számában megjelent interjújában Kertész Imre.

A német konzervatív napilap abból az alkalomból kérdezte az irodalmi Nobel-díjas magyar írót, hogy Kertész Imre november 9-én - a berlini fal leomlásának 20. évfordulóján - tölti be nyolcvanadik életévét.

Az újság a többi között arról faggatta a német fõvárosban élõ írót, hogy berlininek vagy budapestinek érzi magát. Kertész kijelentette: "Nagyvárosi ember vagyok, és mindig az is voltam. Egy nagyvárosi ember nem budapestinek vallja magát. A város ugyanis teljes mértékben balkanizálódott. Egy nagyvárosi ember Berlinhez kötõdik."

Arra a kérdésre válaszolva, hogy mi nyûgözi le õt annyira Berlinben, Kertész két dolgot emelt ki. Berlin a világ zenei központja - jelentette ki, hangoztatva: ez az egyik döntõ oka annak, hogy immár nyolc éve Berlinben él. "Mikor még Budapesten laktam, kis tranzisztoros rádiómmal mindig a fürdõszobába kellett mennem, amikor zenét akartam hallgatni, ugyanis csak ott volt jó a vétel." Másik okként az író a német fõváros békés, urbánus légkörét említette. "Az emberek barátságosak egymás iránt, barátságosak irántam, az elsõ pillanattól ezt éltem meg, és ez a mai napig így maradt" - fogalmazott.

Csak a látszat

A Die Welt újságírója, Tilman Krause feltette a kérdést, hogy Budapest mindezzel nem tud lépést tartani? Az újságíró arra emlékeztetett, hogy amikor tíz évvel ezelõtt Kertész megmutatta neki a várost, az színesnek és boldognak is tûnt.

Az író szerint ezt a benyomást Krause csak turistaként szerezte. "Ez azonban csak a látszat volt" - tette hozzá Kertész, utalva arra, hogy éppen most töltött tíz napot Budapesten. "Az elmúlt tíz évben folyamatosan rosszabbodott a helyzet. A szélsõjobboldal és az antiszemiták uralkodnak. A magyarok régi káros szenvedélyei - a hazugság, a dolgok elfojtására való hajlam - jobban jellemzõk, mint valaha. Magyarország a háborúban, Magyarország és a fasizmus, Magyarország és a szocializmus: semmi nem kerül feldolgozásra, mindent csak megszépítenek" - jelentette ki.

A Die Welt újságírója emlékeztette Kertészt arra, hogy Budapesten született, ott töltötte gyermekkorát, és a buchenwaldi koncentrációs táborból való kiszabadulása után is oda tért vissza. "Nincs az Ön, az irodalom terén rendkívül gazdag országában semmi olyan, amihez kötõdne?" - kérdezte az írót.

"Az európai kultúra terméke vagyok, egy dekadens, ha akarja, egy gyökértelen. Ne kössön engem Magyarországhoz" - jelentette ki válaszában Kertész. "Elég, hogy az Ön honfitársai zsidóvá tettek engem. A faji, nemzeti hovatartozás rám nem vonatkozik. Ami pedig az Ön által említett gazdag magyar irodalmi tájat illeti, elárulok valamit: a szocialista évek alatt egyetlen egy államilag engedélyezett könyvet sem olvastam. Ízlésemnek ugyanis mindaz egyáltalán nem felelt meg. Mindig felfordult a gyomrom, amikor megpróbáltam" - hangoztatta Kertész, hozzátéve, hogy természetesen van néhány olyan magyar író, akiket nagyon tisztel, és közülük Krúdyt, Szomoryt és Márait említette.

Saját irodalmi munkásságáról szólva kijelentette, hogy a holokausztról írt, mert - mint fogalmazott - át kellett élnie és át tudta élni a XX. századnak ezt az egyedülálló tapasztalatát,

volt Auschwitzban és volt Buchenwaldban. "De nem holokauszt-irodalmat írtam, hanem regényeket" - tette hozzá, utalva arra, hogy hivatásos írónak tekinti magát.

Egy kérdésre válaszolva pedig kijelentette: a zsidók megkísérelt megsemmisítését, a XX. század faji antiszemitizmusát nem szabad elszigetelten tekinteni. Azt a korszak nagy tapasztalatával összefüggésben kell szemlélni, és ez a tapasztalat a totalitarizmus. És a totalitarizmus a náci uralom megszûnésével nem ért véget. "És egy olyan országon, mint Magyarország, ezen kívül még az is észrevehetõ, hogy a nácik bukásával az antiszemitizmus sem szûnt meg" - fogalmazott a Die Weltnek nyilatkozva Kertész Imre.